

9 gusht 2021

Banka e Shqipërisë
Departamenti i Politikës Monetare

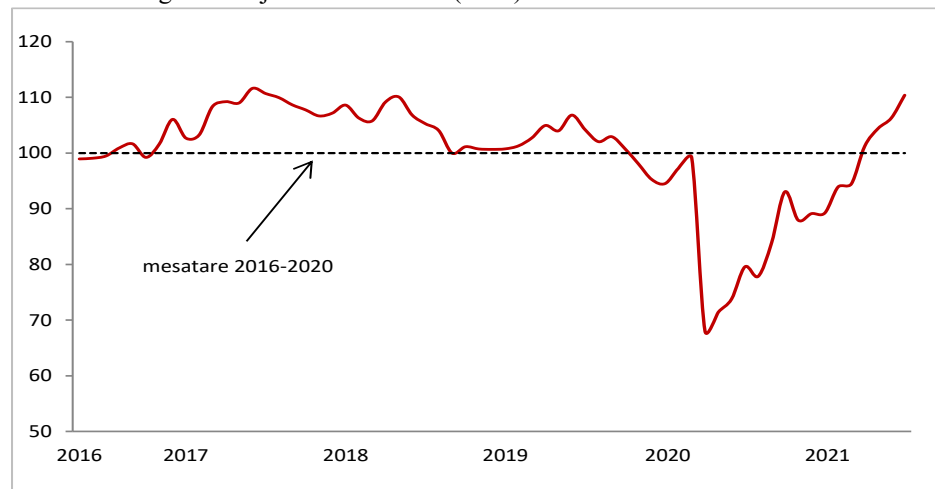

Komisioni Evropian¹

Vrojtimi i Besimit të Biznesit dhe të Konsumatorit

Treguesi i ndjesisë ekonomike (TNE) u rrit përsëri në muajin korrik, me 4.1 pikë krahasuar me muajin qershor. Niveli aktual i tij, 110.4 pikë, përbën vlerën më të lartë të katër viteve të fundit (Grafik 1). Rritja e TNE-së u përcaktua nga përmirësimi i besimit në të gjithë sektorët e biznesit. Ndërkohë, besimi konsumator mbeti i pandryshuar nga niveli i muajit qershor (Grafik 2).

Grafik 1. Treguesi i ndjesisë ekonomike (TNE)

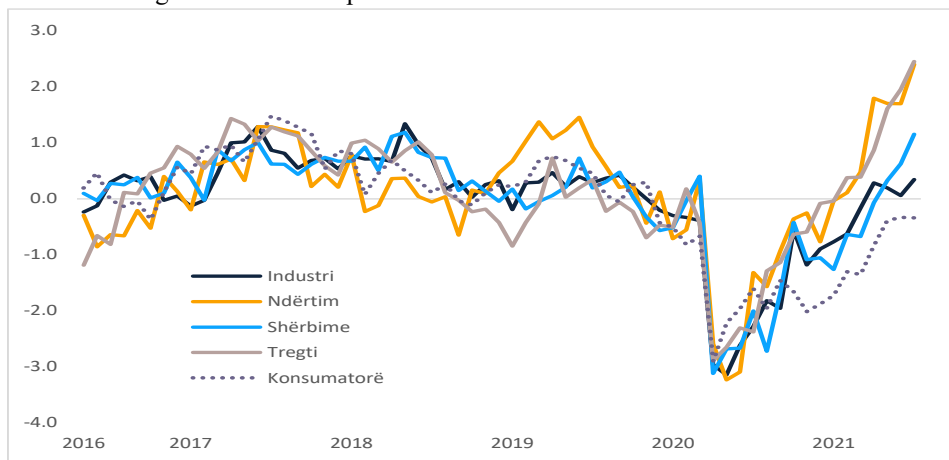
Burimi: Vrojtimi i Besimit të Biznesit dhe Vrojtimi i Besimit të Konsumatorit, Banka e Shqipërisë.

Treguesi i besimit të industrisë (TBI) u rrit me 4.3 pikë përqindje krahasuar me muajin e kaluar, i ndikuar kryesisht nga vlerësimet pozitive të bizneseve për *prodhimin aktual*. Vlerësimi i tyre për kontratat *porositëse në total* ishte pak më i ulët se ai i muajit qershor, ndërsa ishin më optimistë për rritjen e kontratave *porositëse nga eksportet*. Gjithashtu, bizneset e industrisë presin rritje të *prodhimit* dhe të *punësimit* në muajt në vijim (Tabelë 2, sektori i industrisë).

¹ Vrojtmet e besimit bashkëfinancohen nga Bashkimi Evropian dhe Banka e Shqipërisë. Duke filluar nga muaji maj i vitit 2016, ato kaluan në programin e harmonizimit të Komisionit Evropian. Prej muajit qershor 2021, publikimi i analizave dhe të dhënave nga vrojtmet publikohen me frekuencë mujore.

Treguesi i besimit në ndërtim (TBN) vijoi prirjen rritëse në muajin korrik, duke qëndruar në nivelin më të lartë të pesë viteve të fundit. TBN-ja u rrit me 5.8 pikë përqindje në krahasim me një muaj më parë, e ndikuar nga të dy komponentët përbërës: *porositë aktuale* dhe *aktiviteti ndërtues aktual* (Tabelë 2, sektori i ndërtimit).

Grafik 2. Treguesit e besimit sipas sektorëve*

Burimi: Vrojtimi i Besimit të Biznesit dhe Vrojtimi i Besimit të Konsumatorit, Banka e Shqipërisë.

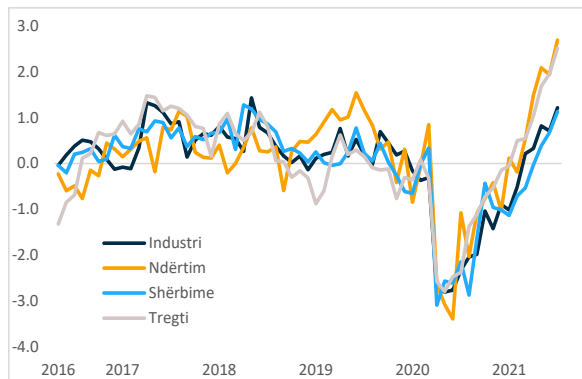
Shënim: *Grafiku paraqet seri të standardizuara, për të korrigjuar ndryshimet ndërmjet mesatareve dhe devijimeve standarde të treguesve të besimit përkatës.

Treguesi i besimit në shërbime (TBSH) regjistroi rritje për të katërtin muaj rresht, duke arritur nivelin më të lartë që nga muaji maj 2018. Rritja e tij me 8.6 pikë përqindje në muajin korrik u ndikua si nga komponenti i lidhur me *ecurinë e biznesit* ashtu edhe nga komponenti i lidhur me *kërkesën* (Tabelë 2, sektori i shërbimeve).

Treguesi i besimit në tregti (TBT) vijoi prirjen rritëse të nisur që nga muaji gusht i vitit të kaluar. Aktualisht TBT-ja shënon nivelin më të lartë të pesë viteve të fundit. Në krahasim me muajin e kaluar, TBT-ja u rrit me 4.8 pikë përqindje, e ndikuar kryesisht nga vlerësimet e bizneseve për *ecurinë aktuale të biznesit* të tyre. Komponenti tjetër i TBT-së, pritjet për *punësimin* në të ardhmen, regjistroi një rritje të ulët gjatë muajit korrik (Tabelë 2, sektori i tregtisë).

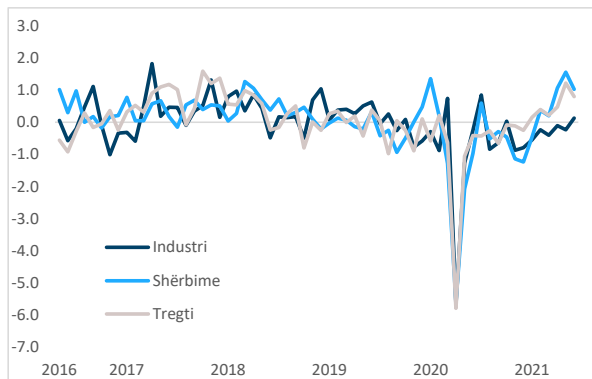
Treguesi i besimit konsumator (TBK) mbeti i pandryshuar në muajin korrik, në krahasim me një muaj më parë, pasi kishte shënuar rritje në tre muajt paraardhës. Niveli i tij qëndron ende nën mesataren e vet afatgjatë. Komponentët përbërës të TBK-së shënuan ndryshime me kahe të kundërta. Nga njëra anë, vlerësimi i konsumatorëve për *blerjeve aktuale në shuma të mëdha dhe pritjet* për to u përmirësuan në korrik; nga ana tjetër, pritjet për *situatën e përgjithshme ekonomike* dhe situatën e tyre *financiare* ranë lehtë (Tabelë 2, konsumatorët).

Grafik 3. Situata e biznesit sipas sektorëve gjatë 3 muajve të fundit

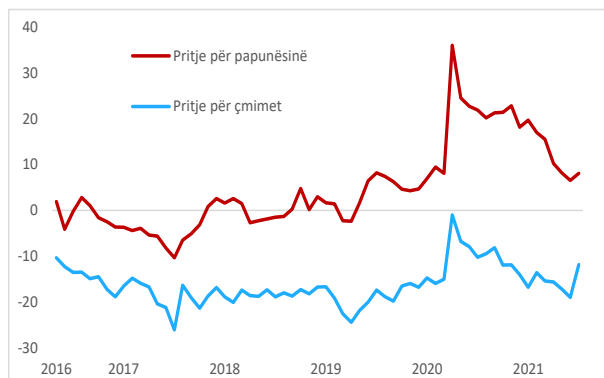
Burimi: Banka e Shqipërisë.

Grafik 4. Pritjet për situatën e biznesit gjatë 3 muajve të ardhshëm

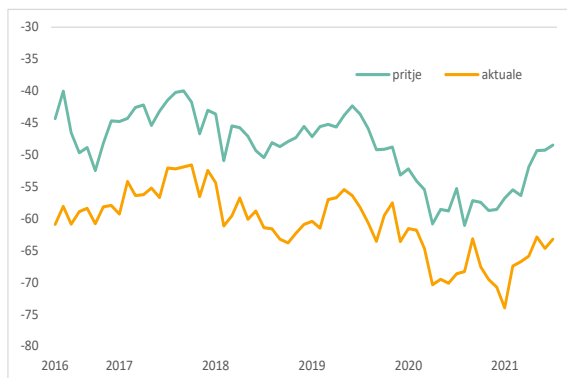
Burimi: Banka e Shqipërisë.

Grafik 4. Pritjet për papunësinë dhe çmimet e konsumatorëve për 12 muajt e ardhshëm

Burimi: Banka e Shqipërisë.

Grafik 5. Blerjet në shuma të mëdha të konsumatorëve

Burimi: Banka e Shqipërisë.

Tabelë 1. Treguesit e besimit sipas sektorëve*

	Vlerat			2021						Situata aktuale	
	min	mes	maks	Shkurt	Mars	Prill	Maj	Qersh	Korrik	Koniunkturale**	Strukture***
Industri	-60.3	-12.6	7.7	-22.1	-15.1	-8.4	-9.7	-11.7	-7.5	↑	+
Ndërtim	-57.1	-30.3	-10.4	-29.4	-26.4	-15.4	-16.2	-16.2	-10.4	↑	++
Shërbime	-47.0	3.8	23.2	-6.5	-7.1	2.7	9.2	14.1	22.7	↑	++
Tregti	-31.9	-4.3	19.2	-0.6	-0.6	4.0	11.1	14.4	19.2	↑	++
Konsumator	-40.7	-24.5	-16.2	-31.7	-32.0	-29.2	-26.7	-26.3	-26.4	=	-

Burimi: Vrojtimi i Besimit të Biznesit dhe Vrojtimi i Besimit të Konsumatorit, Banka e Shqipërisë.

*) Treguesit janë llogaritur nga balanca të rregulluara për sezonalitet. Balancat minimale, mesatare dhe maksimale, janë të llogaritura duke filluar nga maji 2016.

**) Situata krahasuar me muajin e mëparshëm.

***) Situata për secilin tregues konsiderohet: shumë e kënaqshme (++), kur treguesi është më shumë se 1 devijim standard më i lartë se mesatarja; e kënaqshme (+), kur treguesi është më pak se 1 devijim standard më i lartë se mesatarja; e pakënaqshme (-), kur treguesi është më pak se 1 devijim standard më i ulët se mesatarja; dhe shumë e pakënaqshme (--), kur treguesi është më shumë se 1 devijim standard më i ulët se mesatarja.

Tabelë 2. Balancat kryesore të sektorëve të ekonomisë (në pikë përqindje)

	2020		2021						
	Nënt	Dhjet	Jan	Shkur	Mars	Prill	Maj	Qersh	Korr
INDUSTRIA									
Prodhimi gjatë tre muajve të kaluar (pyetja 1, komponent i TBI-së)	-24.0	-14.4	-16.5	-7.4	5.9	7.9	16.9	15.0	24.2
Kontratat porositëse (pyetja 2, komponent i TBI-së)	-30.0	-28.8	-24.6	-24.0	-19.6	-16.6	-19.6	-18.4	-19.3
Kontratat porositëse nga eksportet (pyetja 3, komponent i TBI-së)	-37.5	-35.4	-31.7	-35.0	-31.8	-16.4	-26.3	-31.8	-27.3
Inventari i produkteve të përfunduara (pyetja 4)	-10.1	-10.3	-9.9	-8.6	-6.5	-5.6	1.3	-2.9	-4.3
Prodhimi pritje (pyetja 5)	20.6	21.4	24.1	27.6	25.8	29.0	27.6	31.6	37.4
Çmimet e produkteve pritje (pyetja 6)	2.1	4.5	2.8	5.3	6.3	9.6	7.9	11.2	16.7
Punësimi pritje (pyetja 7)	1.4	-0.3	-2.5	1.0	4.5	3.9	7.1	10.1	16.4
NDËRTIMI									
Aktiviteti ndërtues gjatë tre muajve të kaluar (pyetja 1, komponent i TBN-së)	-17.9	-24.8	-11.7	-15.2	-7.0	3.9	10.8	9.1	17.7
Kontratat porositëse (pyetja 3, komponent i TBN-së)	-46.9	-48.6	-49.5	-43.6	-45.8	-34.7	-43.2	-41.5	-38.6
Punësimi pritje (pyetja 4)	2.5	4.6	4.6	1.2	7.4	9.8	8.0	15.2	16.3
Çmimet pritje (pyetja 5)	5.5	5.0	5.9	7.1	10.2	9.3	6.9	10.0	8.3
SHËRBIME									
Ecuria e biznesit gjatë tre muajve të kaluar (pyetja 1, komponent i TBSH-së)	-11.6	-12.5	-14.5	-7.3	-4.4	3.9	10.9	15.7	23.3
Kërkesa gjatë tre muajve të kaluar (pyetja 2, komponent i TBSH-së)	-16.2	-14.2	-19.0	-5.7	-9.8	1.5	7.4	12.4	22.0
Kërkesa pritje (pyetja 3)	12.7	11.6	19.6	28.3	26.5	35.4	40.6	35.1	39.9
Punësimi gjatë tre muajve të kaluar (pyetja 4)	-7.2	-19.0	-14.9	-13.2	-8.3	-5.4	-5.2	1.4	18.6
Punësimi pritje (pyetja 5)	4.8	9.2	5.7	9.4	4.2	14.1	12.7	14.2	18.8
Çmimet pritje (pyetja 6)	-0.6	3.2	-6.3	3.3	4.4	3.2	-0.2	8.9	10.7
TREGTIA									
Ecuria e biznesit gjatë tre muajve të kaluar (pyetja 1, komponent i TBT-së)	-17.0	-10.8	-9.2	-0.3	0.4	8.4	18.9	23.2	32.3

Gjendja e inventarëve (pyetja 2)	-4.1	-5.2	-5.2	-6.4	-4.1	-6.0	-1.1	2.0	-1.5
Pritje për porositë në të ardhmen (pyetja 3)	16.4	15.5	21.5	21.6	16.9	21.4	29.3	29.5	32.0
Ecuria e biznesit pritje (pyetja 4)	20.6	18.9	24.0	27.1	24.9	28.1	37.7	32.3	35.2
Pritje për ecurinë e biznesit (pyetja 5, komponent i TBT-së)	-2.9	0.7	-0.1	-0.9	-1.5	-0.4	3.3	5.6	6.1
KONSUMATORI									
Situata financiare aktuale (pyetja 1)	-15.6	-15.6	-15.8	-15.0	-17.5	-15.7	-10.1	-12.0	-11.0
Situata financiare pritje (pyetja 2, komponent i TBK-së)	-4.9	-2.3	-0.1	0.8	0.2	1.5	3.4	4.2	3.8
Situata ekonomike aktuale (pyetja 3)	-31.0	-27.5	-29.4	-24.2	-26.4	-25.4	-20.0	-20.3	-20.6
Situata ekonomike pritje (pyetja 4, komponent i TBK-së)	-9.7	-8.2	-5.4	-4.8	-5.2	-0.4	2.1	4.4	2.5
Çmimet aktuale (pyetja 5)	-0.2	-3.6	-6.2	-6.4	-4.5	-5.0	-5.0	-2.7	1.5
Çmimet pritje (pyetja 6)	-11.9	-14.1	-16.8	-13.6	-15.4	-15.7	-17.3	-19.0	-11.8
Papunësia pritje (pyetja 7)	22.9	18.1	19.7	17.0	15.5	10.3	8.1	6.5	8.1
Blerjet e mëdha aktuale (pyetja 8, komponent i TBK-së)	-69.5	-70.8	-74.0	-67.4	-66.8	-65.9	-62.9	-64.7	-63.2
Blerjet e mëdha pritje (pyetja 9, komponent i TBK-së)	-58.7	-58.6	-56.8	-55.5	-56.4	-51.9	-49.3	-49.3	-48.5
Kursimi aktual (pyetja 10)	-55.0	-54.3	-52.4	-50.0	-51.2	-49.5	-47.2	-46.0	-45.6
Kursimi pritje (pyetja 11)	-55.5	-53.1	-52.4	-49.8	-49.7	-48.4	-45.3	-44.4	-44.9
Gjendja aktuale financiare (pyetja 12)	-0.4	0.4	-0.7	1.1	-0.9	0.8	2.6	2.5	2.2

Burimi: Vrojtimi i Besimit të Biznesit dhe Vrojtimi i Besimit të Konsumatorit, Banka e Shqipërisë.

Aneks

Shpjegime metodologjike

Balanca është treguesi që përdoret më shpesh për agregimin e të dhënave cilësore nga vrojtimet. Ajo llogaritet si diferencë midis përqindjes së përgjigjeve pozitive dhe përqindjes së përgjigjeve negative. Balanca shprehet në pikë përqindje.

Treguesi i Besimit (TB) ndërtohet për çdo sektor dhe llogaritet si mesatare e thjeshtë e balancave të rregulluara sezonalisht të treguesve të cilët kanë korrelacionin më të lartë me serinë e referencës (serinë e të dhënave reale të ekonomisë).

Treguesi i Ndjesisë Ekonomike (TNE) ndërtohet duke u bazuar në të njëjtat balanca që përdoren për ndërtimin e TB-ve për secilin sektor (industri, ndërtim, shërbime, tregti dhe konsumatorë), duke synuar të kapë aktivitetin e ekonomisë në vend. Para agregimit të TNE-së, këto balanca standardizohen dhe peshohen.